

Дело C-519/20**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

15 октомври 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Amtsgericht Hannover (Районен съд Хановер, Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

12 октомври 2020 г.

Заинтересовано лице и жалбоподател:

К

Заявител и други страни в производството:

Landkreis Gifhorn (Окръг Гифхорн)

Предмет на главното производство

Разпореждане за установяване, че правата на заинтересованото лице са били нарушени с определението на районния съд, с което се постановява задържане с цел извеждане за периода от 25 септември 2020 г. до 2 октомври 2020 г.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, по-специално на Директива 2008/115, член 267ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Следва ли правото на Съюза, и по-специално член 18, параграфи 1 и 3 от Директива 2008/115/ЕО, да се тълкува в смисъл, че национална юрисдикция, която се произнася по задържането с цел извеждане, трябва да проверява във всеки отделен случай дали са изпълнени условията на

разпоредбата, по-специално че извънредното положение все още трае, ако националният законодател, позовавайки се на член 18, параграф 1, се е отклонил от нормите на член 16, параграф 1 в националното право?

2. Следва ли правото на Съюза, и по-специално член 16, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО, да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която разрешава временно до 1 юли 2022 г. настаняването в място за лишаване от свобода на задържано лице, подлежащо на извеждане, въпреки съществуването на специализирани центрове за задържане в държавата членка и въпреки че това не се налага поради извънредна ситуация по смисъла на член 18, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО?

3. Следва ли член 16, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО да се тълкува в смисъл, че не е налице „специализиран център за задържане“ за задържането на лице, подлежащо на извеждане, когато:

- „специализираният център за задържане“ е на непряко подчинение на същия член на правителството, на чието подчинение са местата за задържане на затворници, а именно на министъра на правосъдието,

- „специализираният център за задържане“ е организиран като отделение на място за лишаване от свобода и макар че има собствен ръководител, бидейки едно от няколко отделения на мястото за лишаване от свобода, като цяло е подчинено на ръководството на последното?

4. При отрицателен отговор на въпрос 3:

Следва ли член 16, параграф 1 от Директива 2008/115/ЕО да се тълкува в смисъл, че е налице настаняване в „специализиран център за задържане“ на лица, подлежащи на извеждане, когато мястото за лишаване от свобода открие специално отделение за затваряне на лица, подлежащи на извеждане, това отделение използва специална площ с три сгради в рамките на ограденията за задържани лица, подлежащи на извеждане, и в една от тези три сгради временно са настанени само затворници, излежаващи заместващи или краткосрочни наказания лишаване от свобода, при което мястото за лишаване от свобода следи за отделянето на задържаните лица, подлежащи на извеждане, от затворниците, като по-специално всяка сграда разполага със собствени съоръжения (собствен склад за облекло, собствена медицинска служба, собствена спортна зала) и двор/открита площ, която се вижда от всички сгради, но всяка сграда има собствено пространство за затворените лица, оградено с бодлива тел, така че не съществува пряк достъп между сградите?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури,

приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, член 16 („Условия на задържане“), параграф 1, член 18 („Извънредни ситуации“), параграфи 1 и 3.

Цитирани национални разпоредби и подготвителни документи

Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Закон за пребиваването, заетостта и интеграцията на чужденците на територията на Федерална република Германия — AufenthG), § 62a, параграф 1 (в действащата редакция от 29 юли 2017 г. до 20 август 2019 г.); в относимата по случая част разпоредбата гласи: „Задържането с цел извеждане по правило се извършва в специализирани центрове за задържане. [...]“

Zweites Gesetz zur besseren Durchsetzung der Ausreisepflicht (Втори закон за усъвършенстване на изпълнение на задължението за напускане на страната) от 15 август 2019 г., член 1, точка 22, членове 6 и 8

Мотиви на законопроекта по член 1, точка 22 от Zweites Gesetz zur besseren Durchsetzung der Ausreisepflicht

Кратко представяне на фактическите обстоятелства и на производството

- 1 Службата за чужденците на окръг Гифхорн (наричана по-нататък „заявител“) урежда извеждането на пакистански гражданин към Пакистан. Заинтересованото лице е задължено да напусне страната. То заявява, че няма да изпълни доброволно задължението за напускане на страната, след това изчезва и повече не се явява. На 11 август 2020 г. то е открито в междуградски автобус по маршрута Берлин — Брюксел и е арестувано. На същия ден компетентният районен съд постановява задържане с цел извеждането му извън територията на страната (превантивно задържане) до 25 септември 2020 г. включително. На 2 септември 2020 г. районният съд оставя без уважение подадената до него жалба. Компетентният окръжен съд отхвърля жалбата на 8 септември 2020 г.
- 2 На 11 август 2020 г. заинтересованото лице е отведено в мястото за лишаване от свобода в Хановер (наричано по-нататък „JVA“), отделение в Лангенхаген.
- 3 Заявителят предприема действия за снабдяване с документ, заместващ паспорта, за което по данни на регионалните органи са необходими около 6 седмици. На 12 август 2020 г. е направена самолетна резервация за заинтересованото лице. Полученият в Лангенхаген в средата на септември 2020 г. документ за заинтересованото лице, заместващ паспорта, има

валидност до 31 декември 2020 г. и в него са вписани датата и номерът на полета, както и дестинацията.

- 4 На 23 септември 2020 г. заинтересованото лице е заведено до летище Франкфурт. Авиокомпанията обаче не го превозва, тъй като то изразява нежеланието си да ползва полета. Единствената възможност при тези обстоятелства е заинтересованото лице да бъде превозено с охрана. За да бъде организиран превозът по този начин, заявителят подава искане за удължаване на задържането до 12 ноември 2020 г.
- 5 Искането е мотивирано с това, че за набавянето на нов документ, заместващ паспорта, ще бъдат необходими отново около шест седмици. Нямаło изгледи за успешно осъществяване на принудително връщане без придружител. Поради това се предвижда връщане на жалбоподателя с охраняван чартърен полет на баварските органи на 10 ноември 2020 г.
- 6 В искането службата посочва, че все още има предвидено място за задържането на заинтересованото лице в JVA в ХанOVER, в отделението в Лангенхаген.
- 7 Запитващата юрисдикция описва отделението в Лангенхаген на JVA в ХанOVER така: отделението в Лангенхаген в Долна Саксония отговаря основно за настаняването на задържани лица, подлежащи на извеждане. Като такова, то се ръководи от служител, работещ в службата за изпълнение на наказанията. Цялото JVA в ХанOVER, което е един от най-големите затвори в Долна Саксония и което разполага с около 600 места, се ръководи от началник, който в това си качество носи оперативна отговорност и за отделението в Лангенхаген. JVA в ХанOVER, а следователно и отделението в Лангенхаген, подобно на другите затвори в Долна Саксония, са под контрола на Министерството на правосъдието, което се ръководи от министъра на правосъдието.
- 8 Теренът се намира в покрайнините на град Лангенхаген. Той представлява бивша казарма. Ограден е с висока ограда с бодлива тел. На територията на отделението има три, приблизително еднакви по големина, двуетажни сгради. Прозорците са с решетки. До една от сградите се намира друга малка сграда и пропускателно съоръжение за превозни средства, което се използва като вход за посетители и за персонала на заведението, както и за влизане и излизане на превозни средства. В средата на трите сгради се намира подобен на парк двор с дървета, който обаче е заключен и не се използва. Пред всяка сграда има оградена зона, до която задържаните лица, подлежащи на извеждане, имат достъп за два часа дневно. Понастоящем там могат да бъдат настанени до 48 задържани лица, подлежащи на извеждане (42 мъже и 6 жени). В една от сградите (сграда 1) се настаняват задържани мъже, подлежащи на извеждане. В зависимост от заетостта другата сграда (сграда 2) се използва за настаняване на задържани жени и мъже, подлежащи на извеждане. Задържаните имат възможност за всекидневно

посещение, няколкочасов престой на открито, достъп до интернет и притежаване на мобилен телефонен апарат. Настаняването в жилищните помещения е единично, по желание в едно помещение могат да бъдат настанени повече от едно лица. В периода от 25 септември 2020 г. до 2 октомври 2020 г. сграда 3 е използвана за настаняване на затворници, които излежават заместващи или краткосрочни наказания лишаване от свобода до три месеца. Мястото за лишаване от свобода е следило за отделянето на задържаните лица, изпълнението на мерките е ставало в отделни сгради, между които не е имало пряк достъп.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 9 Запитващата юрисдикция счита, че тълкуването на правото на Съюза е от съществено значение за отговора на въпроса дали заповедта за задържане за периода от 25 септември 2020 г. до 2 октомври 2020 г. е незаконосъобразна.
- 10 Според запитващата юрисдикция задържането с цел извеждане не е трябвало да се постановява, ако е можело да се предвиди, че изпълнението му е щяло да бъде в нарушение на разпоредбата на член 62а, параграф 1 от AufenthG, тълкувана с оглед на член 16, параграф 1 от Директива 2008/115.
- 11 Запитващата юрисдикция е на мнение, че настаняването на заинтересованото лице в отделението в Лангенхаген в периода от 25 септември 2020 г. до 2 октомври 2020 г. е било в нарушение на разпоредбата на член 62а, параграф 1 от AufenthG. Това е така, тъй като задържането с цел извеждане не е изпълнено в „специализиран център за задържане“. В периода от 25 септември 2020 г. до 2 октомври 2020 г. отделението в Лангенхаген на JVA вече не е било такъв „специализиран център за задържане“, тъй като на територията му, наред със задържаните лица, подлежащи на извеждане (жалбоподателят в сграда 1), са били настанени и затворници (в сграда 3). За да се счита за „специализиран център за задържане“, е необходимо мястото да е отделено като пространство и организация от местата за лишаване от свобода. Подобно отделяне не е налице през разглеждания период. Трите сгради се намират в непосредствена близост една до друга и са достъпни единствено чрез обща входна зона или споменатото пропускателно съоръжение за превозни средства. Наистина отделението за задържане с цел извеждане в Лангенхаген има собствен ръководител, но назначеният в него персонал от системата за изпълнение на наказанията е един и същ за затворниците и за задържаните лица, подлежащи на извеждане. Независимо от факта, че специалните умения на служителите от системата за изпълнение на наказанията по отношение на надзора, обслужването и снабдяването на задържани (за по-продължителен период) хора може да е сериозно основание за включването на затвор за лица, подлежащи на извеждане, в рамките на администрацията на Министерството на правосъдието, според запитващата юрисдикция са необходими мерки за достатъчно отделяне като

пространство и организация на затворниците от задържаните лица, подлежащи на извеждане.

- 12 Прилагайки собствено тълкуване на правото на Съюза, запитващата юрисдикция би постановила решението си на основание член 62а, параграф 1 от AufenthaltG в действащата му редакция от 29 юли 2017 г. до 20 август 2019 г. Тази разпоредба обаче е променена с член 1, точка 22 от Zweites Gesetz zur besseren Durchsetzung der Ausreisepflicht от 15 август 2019 г. (Втори закон за усъвършенстване на изпълнение на задължението за напускане на страната, наричан по-нататък „Закон за изменение“) по такъв начин, че според новата разпоредба описаното по-горе настаняване би било допустимо. Според запитващата юрисдикция направеното със споменатия закон изменение обаче не съответства на член 16, параграф 1 от Директива 2008/115, от която националният законодател не е трябвало да се отклонява.
- 13 Наистина при приемането на Закона за изменение националният законодател се е позовал на наличието на извънредна ситуация по смисъла на член 18, параграф 1 от Директива 2008/115. Независимо дали към момента на приемането на Закона за изменение е съществувала подобна извънредна ситуация, тя би трябвало да продължава и към настоящия момент. Дори препълването на центровете за задържане (местата за лишаване от свобода) поради пандемията от Covid-19 и свързаната с това необходимост от по-голямо пространство и дистанция в пенитенциарните заведения да изглежда правдоподобно, това препълване не може да се дължи на извънредно голям брой граждани на трети страни. И в мотивите към проекта на Закона за изменение не се съдържа убедително описание на извънредна ситуация.
- 14 Тъй като със Закона за изменение законодателят иска да се отклони от член 16, параграф 1 от Директива 2008/115 и за целта се позовава на извънредна ситуация по смисъла на член 18, параграф 1, първо се поставя въпрос 1, а именно дали юрисдикцията, разглеждаща заповедта за задържане, сама трябва да установява наличието на извънредна ситуация във всяко производство относно заповед за задържане или трябва да приеме установеното от законодателя, без да извършва собствена проверка във всеки отделен случай.
- 15 Ако самата, постановяваща заповедта за задържане, юрисдикция трябва да се убеди в наличието на извънредна ситуация, според запитващата юрисдикция не са били налице условия за такава извънредна ситуация, поради което след това се поставя въпрос 2 — дали на основание член 16, параграф 1 от Директива 2008/115 Законът за изменение трябва да се остави без приложение.
- 16 Ако и този въпрос получи положителен отговор, от значение е тълкуването на понятието „специализиран център за задържане“. С въпрос 3 следва да се изясни дали именно заради факта, че в организационно отношение е част от администрацията на съдебната система, центърът за задържане с цел

извеждане не може да се счита за „специализиран център за задържане“. При отрицателен отговор на този въпрос с въпрос 4 следва да се изясни какви конкретни изисквания трябва да се поставят по отношение на един „специализиран център за задържане“, и по-специално дали използването на сграда за затворници в рамките на огражденията на дадено съоръжение е пречка за определянето му като „специализиран център за задържане“ за задържани лица, подлежащи на извеждане.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ